

PASAULIO GYVŪNŲ ĮVAIROVĖ

Parengė Klaipėdos Gedminų progimnazijos
pradinių klasių mokytoja metodininkė Vilma Gaidjurgienė

Gyvūnai klasifikuojami pagal:

- ▶ Rūši
- ▶ Gentį
- ▶ Šeimą
- ▶ Būrį
- ▶ Klasę
- ▶ Tipą
- ▶ Karalystę

Pilkojo vilko klasifikacija:

- ▶ Rūšis – pilkasis vilkas.
- ▶ Gentis – šunys.
- ▶ Šeima – šuniniai.
- ▶ Būrys – plėšrieji žinduoliai.
- ▶ Klasė – žinduoliai.
- ▶ Tipas – stuburiniai.
- ▶ Karalystė – gyvūnai.

STUBURINIAI gyvūnai:

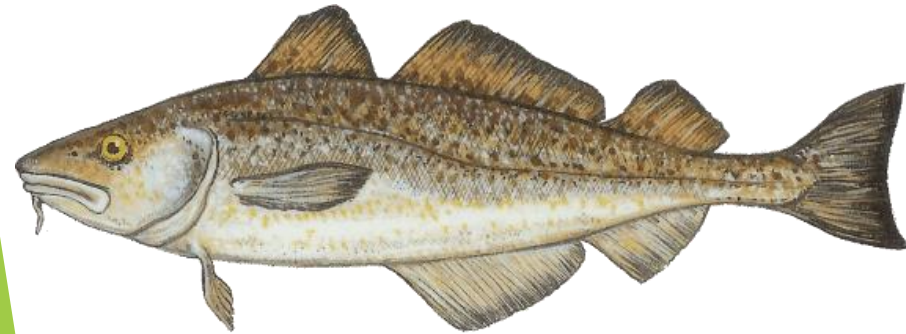
- ▶ Žuvys
- ▶ Varliagyviai
- ▶ Ropliai
- ▶ Paukščiai
- ▶ Žinduoliai

ŽUVYS

Tai įvairios išvaizdos ir dydžio gyvūnai, gyvenantys gėlajame arba jūros vandenyje, turintys žiaunas, kurios padeda kvėpuoti, iš vandens pasiimti deguonį, ir pelekus, kurie padeda plaukti.

Žinoma apie 30 000 žuvų rūšių.

Jų yra pačių įvairiausių – nuo 1 cm nykštukinio grundalo iki 12 m rykliaus.

VARLIAGYVIAI

Tai šaltakraujai gyvūnai, panašūs į roplius, bet jų oda minkšta, drėgna, gleivėta.

Gyvena ir sausumoje, ir vandenyje.

Pasaulyje apie 7000 varliagyvių rūšių, iš jų beveik 90 % yra varlės.

Lietuvoje aptinkama 13 rūšių, iš jų 5 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą: skiauterėtasis tritonas, europinė medvarlė, raudonpilvė kūmutė, žalioji rupūžė, nendrinė rupūžė.

ROPLIAI

Tai driežai, gyvatės, žalčiai, krokodilai, vėžliai...

Visi ropliai deda kiaušinius.

Turi žvynuotą odą.

Tai šaltakraujai gyvūnai. Jų kūnas negamina šilumos ir jų temperatūra tokia, kaip aplinkos. Šaltakraujus gyvūnus šiluma ir šaltis veikia labiau negu šiltakraujus. Jei ropliams per šalta, jie pasidaro vangūs, jei per karšta – išdžiūva ir žūva.

Dauguma iš jų maistui medžioja kitus gyvūnus, tačiau yra kelios augalais mintančios vandens ir sausumos vėžlių bei driežų rūšys.

Nature
PHOTO

Jeřábek
NATURFOTO.cz

PAUKŠČIAI

Vieninteliai gyvūnai, turintys plunksnas.

Nuo mažiausių kolibrių, sveriančių kelis gramus, iki didžiulių erelių ir stručių.

Jų kūnas pritaikytas skraidyti: lengvi tuščiaviduriai kaulai, stiprūs krūtinės raumenys padeda plasnoti sparnais.

Ne visi paukščiai skraido. Negalintieji skraidyti gerai plaukioja arba bėgioja.

Paukščiai deda kiaušinius.

ŽINDUOLIAI

Tai gyvūnai, kurių jaunikliai žinda motinos pieną.

Jie šiltakraujai. Žinduolio kūnas pats gamina šilumą, jo temperatūra lieka pastovi ir šaltyje, ir karštyje.

Žinduoliai sunaudoja daug energijos, todėl turi dažnai maitintis.

Yra apie 5500 žinduolių rūšių.

Daugiausia jų gyvena sausumoje.

Jūrose gyvena delfinai, banginiai, ruoniai.

Yra ir mokančių skraidyti, tai šikšnosparniai.

BESTUBURIAI gyvūnai:

- ▶ Kirmėlės
- ▶ Moliuskai
- ▶ Vabzdžiai
- ▶ Vėžiagyviai
- ▶ Voragyviai

KIRMĖLĖS

Tai bekojai gyvūnai, turintys pailgos formos minkštą kūną.

Gyvena vandenyje arba dirvoje.

Yra gyvenančių ir gyvuose organizmuose (spalinukės, askaridės, kaspinočiai ir kt.).

MOLIUSKAI

Tai sraigės, austrės, aštuonkojai ir kt.

Jų minkštą gleivėtą kūną dažnai saugo kiaukutas.

Smulkiausias dvigeldžių klasės moliuskas yra vos 0,5 mm dydžio, o didžiausio galvakojų klasės moliusko svoris net 500 kg.

Daugiausia jų gyvena jūrose.

Dalis gyvena ir gėlo vandens telkiniuose bei sausumos buveinėse.

VABZDŽIAI

Tai gausiausia Žemėje gyvenančių gyvūnų grupė.

Tai musės, bitės, vabalai, drugiai.

Vabzdžių kūnas susideda iš galvos, krūtinės ir pilvelio.

Krūtinėje yra 3 poros kojų ir 2 poros sparnų. Kartais sparnų būna tik viena pora arba jų visai nebūna.

Daugelis vabzdžių gali skraidyti.

VĖŽIAGYVIAI

Tai krevetės, krabai, vėžiai.

Jie turi išorinį skeletą – kiautą, kuris dengia jų kūną.

Daugiausia vėžiagyvių gyvena vandenyje.

Turi bent po 5 poras kojų ir atsikišusius į priekį ūsus.

Kai kurie vėžiagyviai dauginimosi periodu iki nerštaviečių migruoja šimtus kilometrų.

Kai kurie krabai deda iki 3 milijonų kiaušinių.

VORAGYVIAI

Tai vorai, erkės, skorpionai ir kt.

Pasaulyje yra apie 70000 voragyvių rūšių.

Turi 4 poras vaikštomųjų kojų, neretai daugiau negu 2 akis.

Vieni voragyviai deda kiaušinius, kiti – veda jaunikius.

Dauguma plėšrūs – aukai suleidžia nuodų.

